1967

В. ЛИПОВАЦ: КАТЕДРАЛА ПОСЛИЈЕ ПОТРЕСА

НОВЕ КЊИГЕ

»800 ГОДИНА КАТЕДРАЛЕ СВ. ТРИПУНА У КОТОРУ«

ПРОШЛОГОДИШЊА ПРОСЛАВА 800-годишњице катедрале св. Трипуна у Котору и симпозијум који је тада одржан — сада су коначно обликовани у веома лијепо уређеном зборнику радова са заједничким насловом „800 година катедрале св. Трипуна у Котору (1166--1966)". Књига почиње концизним, али веома језгровитим уводником који је написао предсједник Одбора за прославу, директор Радио-телевизије Титоград Миладин Перовић. Уводник нас упознаје са настанком катедрале, значајног споменика наше културне прошлости, и тадашњим животом у овом древном подловћенском граду.

Магистар археологије Јован Мартиновић описује изглед првобитнога храма. Текстом „Првобитна црква св. Трипуна у Котору из IX вијека" он нам казује да је пуних 350 година прије садашњег храма у Котору постојала црква истог имена и посвећена истоме свецу. „Први вјекови живота и међусобних односа Словена и становника романских градова на нашој обали обавијени су тамом. Нестајали су тада ——— са историјске позорнице чи тави народи, умирали су градови, рађали се нови, али је мало ко у тим „мутним временима" нашао снаге да остави потомцима свје дочанство о низу значајних догађаја и промјена" — каже Ј. Мартиновић. По њему, најстарије вијести о Котору налазе се код анонимног равенског географа из друге половине VII вијека.

Милош Милошевић има у овој публикацији три чланка. Први, „Архитектура романичке базилике из 1166. и настале промјене током вјекова", веома је значајан за упознавање прошлости храма. У другом чланку М. Милошевић описује један од најзначајнијих споменика катедрале — „Циборије из XIV вијека и остала пластика". Као добар њен познавалац, Милош Милошевић поклања музици посебну пажњу у трећем чланку: „Музичка умјетност у катедрали". Аутор нам казује да је Котор, поред Дубровника, Задра и Сплита, рано ушао у ред градова са развијеним музичким животом. Традиција се сачувала, развијала, и данас се јасно осјећа.

Најбољи познавалац културно-умјетничке прошлости Боке Которске, док Нико Луковић заступљен је овдје са два чланка. Први носи наслов „Фреске и слике катедрале св. Трипуна", а други: „Важнији споменици града Котора". Оба текста су веома интересантна, а посебно други, који почиње описом цркве светог Луке, а наставља се описом храмова св. Ане, св. Марије, св. Јосипа и води читаоца преко Градске куле до знаменитих палата и кућа каква је она Бисантија са ренесансним порталом, Кнежеве палате итд.

Др Бојана Радојковић, изврстан познавалац наше културне прошлости и неуморан истраживач, заступљена је чланком „Ремек-дела которског златарства у катедрали св. Трипуна". Она индиректно евоцира успомене на далеко вријеме када је у Котору цвјетало занатство и када је ло врхунским остварењима занат лија Котор био познат у Европи. Добар познавалац наше прошлости, др Славко Мијушковић, директор Државног архива у Котору, казује да најстарији сачувани списи припадају првобитној цркви која је, по његовом мишљењу, била подигнута у IX вијеку. Секретар администратора Которске бискупије, дон Грација Брајковић упознаје нас са „Облицима живота старог Котора везаним за катедралу".

Ш. РАЧЕТА